

GLOBAL MUSIC CENTRE

MAAILMAN MUSIIKIN KESKUS

Vuosikertomus 2018

Maailman musiikin keskus - Global Music Centre
Hämeentie 34 D, 00530 Helsinki
puh. (09) 6962 790
e-mail: gmc@globalmusic.fi
<http://www.globalmusic.fi/>

Sisältö

1. Hallinto	1
2. Toimisto, henkilökunta ja talous	1
3. Tutkimus	3
3.1 Afrikkalaisten muusikoiden historia ja merkitys monikulttuurisessa Suomessa	3
3.2 Suomalais-ugrilaisen musiikin tutkimusprojekti	4
3.3 Suomalaisen tangon historia	4
3.4 Tilaustutkimukset	5
3.5 Maailman musiikin keskuksen oman toiminnan tutkimus	5
3.6 Maailman musiikin keskuksen tutkijaseminaari	5
4. Arkisto ja kirjasto	5
4.1 Yleistä	5
4.2 Kirjaston luettelointi	6
4.3 Muu kirjastotoiminta	8
4.4 Arkiston digitointi	9
4.5 Arkistosuunnitelma	9
5. Global Mobile –studio	10
6. Julkaisut ja tiedotus	11
6.1 Kirjalliset julkaisut	11
6.2 Äänitteet	11
6.3 MMK:n kotisivut ja muu tiedotusmateriaali	12
6.4 Suomen siirtolaisten musiikki / GMC Artistit	12
6.5 Muu	13
7. Kansainvälinen toiminta	14
7.1. European Forum of Worldwide Music Festivals (EFWMF)	14
7.2 Pohjoismainen yhteistyö/NOMAD	14
7.3 LEMON	14
7.4 Keski-Aasia -projekti	15
7.5 Kuuba	16
7.6 Senegal	16
7.7 Tuaregit	17
8. Konserttitoiminta	17
8.1 Etnosoi!-festivaali	17
8.2 Muu konserttitoiminta	20
9. Musiikkikasvatus ja koulutustoiminta	21
9.1 Monikulttuurisen musiikkikasvatuksen keskus	21
9.2 Monikulttuurinen musiikinopetus musiikkioppilaitosjärjestelmässä	22
9.3 Päiväkotiprojekti	22
9.4 Uulu-yhteistyö	23
9.5 GMC Living Room Sessions	25
9.6 Muu instituutissa järjestettävä koulutus	25
9.7 Muut tapahtumat	26
10. Risteys-palkinto	27
11. Yhteistyö ja edustus	27
11.1 Henkilöjäsenyydet ja edustukset	29
12. Muuta yleistä	30

LIITTEET Maailman musiikin keskuksen julkaisemat äänitteet
Strategia 2014-2020 tiivistelmä

1. Hallinto

Maailman musiikin keskus ry:n jäsenjärjestöt vuonna 2018 olivat Suomen Etnomusikologinen Seura ry, Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry, Suomen Musiikintekijät ry ja Työväenmuseumo Werstas. Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 20.4.2018.

Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajana toimi tutkija Elina Seye ja varapuheenjohtajana tutkija Risto Blomster. Hallituksen muut jäsenet olivat kulttuurituottaja Kai Artes, muusikko/kulttuuri- ja järjestösihteeri Anna Dantchev, tutkija Marko Jouste, maanviljelijä Matti Lahtinen. Hallitus kokoontui vuoden aikana 4 kertaa. Hallituksen sihteerinä toimi MMK:n toiminnanjohtaja Jaana-Maria Jukkara.

2. Toimisto, henkilökunta ja talous

Maailman musiikin keskuksen (engl. Global Music Centre) toimisto ja studio sijaitsevat osoitteessa Hämeentie 34 D. Tilat sijaitsevat Helsingin Kalliossa.

Instituutin johtajana toimi Jaana-Maria Jukkara ja kirjastonhoitajana Heikki Niemelä osa-aikaisesti. Etnosoi!-festivaalin osa-aikaisena tiedottajana toimi Tove Djupsjöbacka. Etnosoi!-tiimissä toimi osa-aikaisesti myös Julia Palmu ja tuotannon assistenttina keikkaluontoisesti Kaisa Pudas.

Reima Tuovinen toimi puolipäiväisenä työntekijänä tehtäväalueinaan www-suunnittelu ja ylläpito instituutille yleisesti sekä Etnosoi!-festivaalille, studiotyöt, kirjaston/arkiston materiaalin digitointi sekä yleinen asiakaspalvelu instituutissa.

Suomalaisen tangon historia -projektissa toimi osa-aikaisena tutkimusassistenttina Koneen säätiön rahoituksella Janne Ahonen. Maailman musiikin keskus on kyseisen, FT, dos. (em.) Alfonso Padillan johtaman tutkimuksen tutkimuspaikka.

WWW-suunnittelijana ja tietoverkkoasiantuntijana toimi lisäksi Miles Ferchen (free-lance) ja studiopäällikkönä Kari Hakala (free-lance). Studion free-lance äänittäjä oli Taneli Bruun. Jyrki Horsmanheimo avusti studion teknisessä ylläpidossa vapaaehtoistyöntekijänä. Lisäksi studiotyössä on ollut Taneli Bruunin johdolla opiskelijoita Metropolia Ammattikorkeakoulusta.

Valtakunnallisen koulutustoiminnan osalta toimittiin yhteistyössä Kulttuuriosuuskunta Uulun kanssa. Maailman musiikin keskuksen osa-aikaisina työntekijöinä Uulussa Tampereella toimivat Henna Leisiö ja Joonas Keskinen. Joonas Keskinen sijaisena loppuvuoden osalta toimi Lari Aaltonen (ks. Kohta 9.4).

Koululainen Saga Kauniskangas työskenteli kirjasto- ja tiedotustehtävissä 13.-28.6. Työllistämistä tuki Helsingin kaupunki Kesäsetelillä. Lisäksi instituuttia avustivat useat henkilöt vapaaehtoistyöpanoksellaan Etnosoi!-festivaalin yhteydessä.

Toiminta rahoitettiin omien tulojen lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön vuotuisella toiminta-avustuksella, jonka suuruus oli 174.000 euroa. Helsingin kaupungilta saatiin avustusta Etnosoi!-festivaaliin ja taidekasvatustyöhön 50.000 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön tuki Etnosoi!-festivaalille oli 17.000 euroa.

Tilikauden tulos oli 3.890,61 euroa, oma pääoma 4.349,81 euroa (vuonna 2017 oma pääoma oli 459,20 euroa). Positiivista tulosta haettiin määrätietoisesti oman pääoman kasvattamiseksi.

Yhdistyksen hallituksen puheenjohtajalle ja hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita. Matkakustannukset korvattiin tarvittaessa.

Maailman musiikin keskus ry:n jäsenmaksu oli 200/400 euroa yhteisöjäseneltä, riippuen yhteisön koosta.

Yhdistyksen taloutta hoiti MMK:n toiminnanjohtaja Jaana-Maria Jukkara. Tilintarjastaja oli Risto Ekholm KHT (varalla BDO Oy) ja toiminnantarkastaja Hannu Tolvanen (varalla Juha Henriksson). Yhdistyksen kirjanpito tehtiin TasiaT Oy:ssä.

3. Tutkimus

3.1 Afrikkalaisten muusikoiden historia ja merkitys monikulttuurisessa Suomessa

Koneen Säätiöltä saadun apurahan tuella käynnistettiin vuonna 2016 Musiikkiarkisto JAPAN (nyk. Musiikkiarkisto) ja Maailman musiikin keskuksen yhteinen projekti "Afrikkalaisten muusikoiden historia ja merkitys monikulttuurisessa Suomessa". Hankkeessa kartoitetaan Saharan eteläpuolisesta Afrikasta Suomeen tulleiden muusikoiden ja tanssijoiden toimintaa 1980- ja 1990-luvuilla mm. haastatteluin ja digitoimalla materiaalia sekä huolehditaan toiminnasta kertovan materiaalin säilyvyydestä ja saavutettavuudesta.

Haastattelujen lisäksi kartoitetaan ja kerätään saatavilla oleva julkaisematon materiaali. Hankkeessa luetteloidaan ja arkistoidaan myös julkistettua aineistoa, sillä esimerkiksi äänitteinä tai videotallenteina julkaistujen esitysten saatavuus ja levinneisyys on rajallinen. Erityistä huomiota hankkeessa kiinnitetään 1980- ja 1990-luvuilla tallennetun analogisen äänite- ja videomateriaalin (c-kasetit, VHS-tallenteet) kokoamiseen ja digitointiin, sillä tämä materiaali alkaa ikänsä puolesta olla välittömässä tuhoutumisvaarassa.

Maailman musiikin keskuksessa hankkeessa ovat työskennelleet osavuotisesti tutkija Elina Seye sekä kirjaston- ja arkistonhoitaja Heikki Niemelä. Hankkeen jatkorahoitus vuodelle 2018 ei toteutunut, joten jatkotoimet edellyttävät seuraavaa onnistunutta hakukierrosta.

Tutkimustematiikkaan liittyen Maailman musiikin keskus tuotti Maailma Kylässä

-tapahtumaan 26.5. paneelikeskustelun 'Afrikkalainen musiikki ja afrikkalaiset muusikot Suomessa'. Keskustelemassa olivat tutkija Elina Seye, muusikko ja mediatuottaja Izai-Zai Yikona (ZAM), muusikko Ndioba (SEN) sekä DJ Hermanni.

3.2 Suomalais-ugrilaisen musiikin tutkimusprojekti

Maailman musiikin keskus aloitti vuonna 1990 yhteistyössä Kansanmusiikin keskusliiton (nyk. Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus) kanssa suomalais-ugrilaisen kansanmusiikin tutkimusprojektin. Projektissa kartoitettiin suomalais-ugrilaista perinnemusiikkia tekemällä ja julkaisemalla monipuolisia ja korkeatasoisia tallenteita. Lisäksi kenttä-äänitysmatkojen yhteydessä on lahjoitettu äänityslaitteita, jotta erilaiset etniset ryhmät voisivat itse suorittaa paikallista tallennustyötä.

Tromssan yliopiston museo, Muurmanskin aluehallinnon kulttuuriosasto ja alkuperäiskansojen komitea sekä Maailman musiikin keskus allekirjoittivat vuonna 1994 yhteistyösopimuksen koskien "Kuolansaamen musiikkiperinne"-projektia. Tromssan yliopiston kutsusta Ilpo Saastamoinen oli yksi hankkeen keskeisistä toimijoista ja näin hankkeesta tuli myös osa Maailman musiikin keskuksen toimintaa.

Maailman musiikin keskuksen hallituksen jäsen, Oulun yliopiston yhteydessä toimivan Giellagas-instituutin tutkija Marko Jouste valmisteli projektin aktivoimista ja eteenpäinviemistä yhteistyössä Maailman musiikin keskuksen kanssa.

Suomalais-ugrilaisten ja samojedikansojen musiikin tutkimus- ja julkaisutoimintaa jatkettiin (luettelo MMK:n cd-julkaisuista liitteenä). Tuorein tähän toimintaan liittyvä julkaisu on Aunuksen Karjalan musiikin äänite tutkimusanalyyseineen joka julkaistiin digilatausjulkaisuna vuonna 2017.

3.3 Suomalaisen tangon historia

FT, dosentti Alfonso Padillan johtamassa tutkimuksessa luodaan kokonaisvaltainen kuva suomalaisesta tangosta. Padillan osa-aikaisena

tutkimusassistenttina toimi FM Janne Ahonen. Tutkimusta rahoittaa Koneen Säätiö. Teoksen suunniteltu julkaisuajankohta on vuosi 2020 ja se julkaistaan sekä suomenkielisenä että espanjankielisenä versiona.

3.4 Tilaustutkimukset

Maailman musiikin keskus tekee tilaustutkimuksia taiteen ja kulttuurin alalla free lance -tutkijavoimin.

3.5 Maailman musiikin keskuksen oman toiminnan tutkimus

Maailman musiikin keskuksen strategia 2014 - 2020 on luettavissa kokonaisuudessaan MMK:n verkkosivuilla ja se löytyy myös tämän vuosikertomuksen liitteenä. Ohjelmatyön toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan vuosittain. Oma toimintaa arvioidaan myös esimerkiksi Etnosoi!-festivaalin yhteydessä toteutettavilla kävijätutkimuksilla.

3.6 Maailman musiikin keskuksen tutkijaseminaari

Maailman musiikin keskuksen tutkijaseminaari kokoontui noin kerran kuussa sekä kevät- että syyslukukaudella. Seminaari on avoin kaikille, sekä väitöskirjantekijöille että jo väitelleille tutkijoille, jotka toimivat Maailman musiikin keskuksen edustamien musiikkien/tanssien tutkimuksen parissa.

4. Arkisto ja kirjasto

4.1 Yleistä

Maailman musiikin keskuksella on kaikki maanosat kattava maailman musiikkikulttuurien käsikirjasto. Kokoelman keskeisiä teemoja ovat etnomusikologia, kansanperinne sekä populaarimusiikin ja -kulttuurintutkimus.

Kirjojen puolella erityinen osuus on anglo- ja afroamerikkalaisen kulttuurin

tutkimuksella, eri kansojen nyky- ja perinnekulttuureilla, sekä populaarikulttuurin historiaa ja nykyisyyttä käsittelevällä aineistolla. Keskeinen teema on vähemmistökansat, erityisesti suomensukuiset kansat ja Suomessa asuvat vähemmistöt, sekä monikulttuurisuus ja kansainvälisyyskasvatus.

Erytiskokoelmissa löytyy arvokkaita ja harvinaisia teoksia työväenmusiikin historian alkuajoilta, DDR Kulturzentrumin kokoelmalahjoitus saksalaista musiikkikulttuuria sekä laaja latinalaisen-amerikan musiikkia käsittelevä aineisto.

Äänitteistä koostuu kaikki maanosat kattava, eri kulttuureita esittelevä kokoelma. Kokoelmassa on painopistealueita, kuten Afrikka, Etelä-Eurooppa, Balkanin niemimaa, Keski-Aasian vähemmistökansat, suomalais-ugrilainen musiikki, romanimusiikki, juutalaismusiikki ja latinalaisamerikkalainen musiikki, harvinaisuutena Suomi-Kuuba -seuran kuubalaisen musiikin 400 vinyylilevyn kokoelma.

Kokoelmia täydentävät MMK:lle joko tilattuina tai vapaakappaleina tulevat lehdet: Blues News, Clave, Ethnomusicology, Fiolen Min, Folkemusikk, Folker, fRoots, Gramex, Helsingin Sanomat, IssueX, Kansanmusiikki, Kantele, Kasvokkain, Kehitys/Utveckling, Latso Diives, Lira, Maailman kuvalehti, Le Monde Diplomatique, Musetti, Musiikin suunta, Muusikko, Native Peoples, Rauhan puolesta, Selvis, SEM Newsletter, Songlines, Sulasol, Taku, Teostory (verkkoversio), Voima.

Arkistoa ja kirjastoa käyttivät tutkijat, opiskelijat, toimittajat, tuottajat ja muut musiikista kiinnostuneet. Mm. Lahiradion toimittajat käyttävät instituutin arkistoa ja kirjastoa aktiivisesti. Lisäksi opinnäyttevaiheen opiskelijat käyttivät MMK:n kokoelmia ja tietopalvelua töissään.

4.2 Kirjaston luettelointi

Kirjastokokoelmien luettelointia jatkettiin alkuvuodesta 2018 verkkoyhteistyönä Kansalliskirjaston ylläpitämiin Viola- ja Melinda -tietokantoihin. Merkittävä muutos

yhteistyöhön tapahtui syksyyn 2018 mennessä, kun kansallisdiskografisen Viola-tietokannan käytöstä luovuttiin ja aineisto siirrettiin Melinda-tietokantaan. Tallennusalueeksi Violan Voyager clientin tilalle tuli Aleph-ohjelma, jonka käyttöönottoon tähtäävään koulutukseen Maailman musiikin keskus osallistui syksyllä 2018. Kokouksia Maailman musiikin keskuksen aineistonsiirroista pidettiin Kansalliskirjaston kanssa vuonna 2018 kolmesti.

Suunniteltiin oman, Koha-tietokannan päivittämistarvetta yhteistyön toisena toetuttamisvaihtoehtona. Haettiin rahoitusta päivitykseen eri lähteistä, mutta rahoituksen puutteessa päätettiin edetä Kansalliskirjaston tarjoamalla vaihtoehdolla. Viola-sopimus purettiin 2018 ja uusi yhteistyösopimus Melindan kanssa tehdään vuoden 2019 aikana.

Maailman musiikin keskuksen kirjasto- ja arkistoaineistosta on vuoden 2018 loppuun mennessä luetteloitu tietokantaan yhteensä 7450 nimikettä. Tästä määrästä äänitteitä on 4160, kirjoja, nuotteja ja kuvatallenteita yht. 3040, arkistotallenteita 185 nimikettä (jossa 96 cd-äänitettä ja 154 kelanauhaa), sekä muuta aineistoa (moniviestimiä, verkkoaineistoa ja kausijulkaisuja) 90 kappaletta. Lisäksi arkiston kenttä-äänityksiä oli luetteloituna yli sadan kelanauhan verran.

Tiedot kaikesta luetteloidusta aineistosta löytyvät keskuksen Koha-tietokannasta <http://koha.kepa.fi>. Tiedot arkistonauhoista löytyvät myös Dismarc-tietokannasta www.dismarc.org.

Kansainvälisessä arkistokontekstissa Maailman musiikin keskuksen kirjasto ja arkisto on yhteistyössä EU-rahoitteisen ja Rundfunk Berlin-Brandenburgin hallinnoiman DISMARC (Discovering Music Archives) -verkkoarkiston kanssa. Dismarc on osa Euroopan unionin i2010: Digital Libraries Initiative -hanketta. Sen avulla luodaan online-yhteys eurooppalaisiin arkistoihin ja saatetaan julkaisematon ja vähälle tai olemattomalle radiosoitolle jäävä arkistojen audiomateriaali tutkijoiden ja muiden kiinnostuneiden käyttöön. Dismarc kokoaa

ääninäytteillä varustetun datan myös osaksi Europeana-portaalia

[<http://www.europeana.eu/portal/>.](http://www.europeana.eu/portal/))

Tietopalvelun kannalta hyödynnetään internetissä olevaa etnomusikologista ym. läheisesti keskuksen toimenkuvaan sopivaa open access -materiaalia tuottamalla viitteitä tästä aineistosta Koha-tietokantaan. Aineistoa tallentaa keskuksen palvelimelle pdf-muotoisina, koska niiden säilyvyys tietoverkossa ei ole taattua.

Yhteistyötä Koha-tietokannan käytössä tehtiin Kulttuuriosuuskunta Uulun, Kanteleliiton ja Suomen Kansanmusiikkiliiton kanssa. OKM:n avustuksella toteutettu Koha sisältää tällä hetkellä kaikkien osallistujaorganisaatioiden aineistoja noin 9860 eri nimikettä. Yhteistyön ansiosta on ollut mahdollista käyttää hyväksi erityisesti Kulttuuriosuuskunta Uulun aineistoja tietopalvelun tarpeisiin, esim. koululaisvierailuissa, joiden yhteydessä etsitään materiaalia esitelmiin. Myös Kanteleliiton ja Suomen Kansanmusiikkiliiton arkistoaineistolle ilmeni kysyntää tiedontuotosta Kohaan ja Violaan.

Muiden Kansalliskirjaston yhteistietokantoihin tietoa tuottavien joukossa Maailman musiikin keskuksen materiaalista kirjoissa on paljon aineistoa, jota ei pääkaupunkiseudulta muualta tavoita, eikä aina muualtakaan Suomesta. Suomalaisen äänitetuotannon osalta MMK:n kokoelma täydentää Kansallisdiskografiakokoelmia ja myös edesauttaa Kansalliskirjaston bibliografisen osaston työtä verkkoyhteisluetteloinnin kautta.

4.3 Muu kirjastotoiminta

Vuoden 2018 merkittäviä aineistolahjoituksia MMK:n kirjastolle oli Mikko Saarelan noin 1000 äänitteen (CD, LP) lahjoitus. Kokoelma sisältää erityisesti afrikkalaista populaarimusiikkia.

Kirjaston ja arkiston erikoiskokoelmia esiteltiin yleisölle mm. Kansainvälisen

romanipäivän yhteydessä Kansallisarkistossa huhtikuussa sekä Maailma kylässä -festivaaleilla. Kirjastoon kertyneitä kaksoiskappaleita myydään niin paikanpäällä kuin erilaisien tapahtumien yhteydessä.

Maailman musiikin keskuksen kirjasto on verkottunut muiden erikoiskirjastojen ja arkistojen kanssa laajasti niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Keskeinen ongelma kirjasto- ja arkistotyön edistämisessä on kuitenkin toiminnan rahoittamisen epävarmuus. Maailman musiikin keskuksen niukan budjetin vuoksi kirjastonhoitaja voidaan palkata vain osavuotisesti ja/tai projektiluontoisesti. Päämääränä oli edelleen kirjastotoiminnan vakiinnuttaminen. Se edellyttäisi kuitenkin päätoimisen kirjastonhoitajan/informaatikon työpanosta. Luettelointiprojektin jatkolle haettiin rahoitusta jälleen eri lähteistä.

4.4 Arkiston digitointi

Vuonna 2007 alkanutta äänitearkiston kasetti- ja kelanauhojen nauhojen kopiointia CD-levyille tehtiin pitkään lähinnä Ilpo Saastamoisen ja Kari Hakalan toimesta vapaaehtoistyönä sekä etänä, kotityönä että instituutin studiossa. MMK on hankkinut vapaaehtoistyöhön tarvittavia laitteita ja ohjelmia. Vuodesta 2010 lähtien työtä on tehnyt MMK:ssa tuotantoassistentti Reima Tuovinen osana toimenkuvaansa, ja Kari Hakala on jatkanut projektissa vapaaehtoisena.

Uusien rahoituslähteiden löytäminen arkiston digitointiprojektille on yksi instituutin arkiston keskeisiä haasteita.

4.5 Arkistosuunnitelma

Arkistotyöryhmä Matti Lahtinen, Risto Blomster, Marko Jouste ja Heikki Niemelä jatkoivat arkistosuunnitelman laatimista. Philip Donnerin kanssa käytiin keskusteluja 1990-alkuvuosina toteutetun MediAfrica -projektin yhteydessä kertyneiden aineistojen järjestämisestä kevästä 2019 alkaen sekä niiden mahdollisesta kopioinnista International Library of African Music ILAMin

kokoelmiin Etelä-Afrikassa.

5. Global Mobile -studio

Maailman musiikin keskuksen studiossa tehdään äänityksiä omaan toimintaan liittyen sekä ulkopuolisille tilaajille tai yhteistyötahoille. Studiota käytetään myös yhtyeiden harjoitustilana. Kuluneena toimintavuonna studiossa äänittivät, harjoittelivat ja erityisprojekteja toteuttivat mm. ByWay Men, Cheikh Cissokho, Javier Sanchez, Anna Murtola, Cuejero, Joe Davidow & Paroni Paakkunainen, Sakari Kukko, Hilja Grönfors, Malang Cissokho, Nefes, Es-Ow, Libasse Sall, Joonas Widenius Trio, Daddy Ous ja International School of Music.

Osana Maailman musiikin keskuksen perustoimintaa studiossa äänitetään ja miksataan ns. 'kahden raidan paketteja' maksuttomasti uusille artisti- tai yhteistyökumppaneille ja nimenomaan sellaisissa tapauksissa, joissa samalla tuetaan esim. hiljattain maahan muuttaneen artistin kotoutumista ja tunnettuutta, tai esimerkiksi uusien yhtyeiden uran alkua. Tälle palvelulle olisi kysyntää huomattavasti enemmän kuin mitä MMK nykyisen kapasiteetin voimin pystyy tarjoamaan.

Studion käyttöä koskevia tiedusteluja tulee tasaisesti. Studion käyttöä tulonhankintalähteenä vaikeuttaa se, että Maailman musiikin keskuksella ei ole varaa palkata studiotyöhön vakinaista äänittäjää.

Studiopäällikkönä toimi Kari Hakala vapaaehtoistyöntekijänä. Lisäksi studiossa toimivat äänittäjä/teknikot Taneli Bruun ja Jyrki Horsmanheimo free-lance-perusteisesti ja Reima Tuovinen instituutin puolipäiväisenä työntekijänä jonka tehtäväkuvasta studiotyö muodostaa vain osan. Studion esittely ja laiteluettelo kokonaisuudessaan löytyy MMK:n kotisivuilta www.globalmusic.fi.

6. Julkaisut ja tiedotus

6.1 Kirjalliset julkaisut

Hilja Grönfors - Vanhojen kaaleenlaulujen oppikirja / Phurange kaalengo
jampengo sigjoboskoliin / Study Book of Old Finnish Kale (Roma) Songs:

Vanhojen kaaleenlaulujen oppikirja tutustuttaa lukijansa Suomen romanien vanhoihin lauluihin ja laulutapaan. Oppaana kaaleenlaulujen maailmaan toimii mestarikansanlaulaja Hilja Grönfors. Julkaisu sisältää Grönforsin ohjelmistosta 32 säestyksetöntä laulua äänitteinä ja nuotteina.

Phurane keelengo džiiengo sikjibosko liin rigila meen aro Finitiko kaalengo džiiilen ta aro lengo džambibosko maneera. Mestáros folkengo džambiboskiiri Hilja Grönfors hin douva koon rikila meen aro kaalengo džiieng o bolipa. Aro dai liin hin Grönforsiako programmosta 32 džiiija utan baħiba bi lyijaha ta nuotensa.

Mestarikansanlaulaja Hilja Grönforsin mittavan laulunkeräystyön aarteistosta tuotettiin mahdollisimman monia palveleva nuotti- ja laulukirja. Liitelevyllä Hilja Grönfors laulaa laulut a cappella. Teoksen toivotaan palvelevan niin harrastajia kuin ammattilaisia, ja erityisesti sen toivotaan palvelevan tehtävässä Suomen romanien lauluperinteen tallentamiseksi tuleville polville. Kirjan toimitustyö tehtiin läheisessä yhteistyössä Hilja Grönforsin kanssa ja sen toimittivat PhD Risto Blomster ja Jaana-Maria Jukkara. Kirja julkaistaan huhtikuussa 2019 kansainvälisen romanipäivän vieton yhteydessä. (ISMN 979-0-55001-485-5, ISSN 1235-6344, GMCD 1933)

6.2 Äänitteet

Turkkilaiseen ja laajemminkin Balkanin alueen musiikkiin erikoistuneen Nefesyhtyeen kolmas albumi 'Damla' (GMCD 1832) julkaistiin digilatausaineistona. Fyysinen cd julkaistaan alkuvuodesta 2019.

Suomalais-ugrilaisen musiikkiperinteen cd-sarjasta kerrotaan kohdassa 3.2.

Luettelo Maailman musiikin keskuksen julkaisemista äänitteistä on vuosikertomuksen liitteenä. Maailman musiikin keskus toimii omien julkaisujensa jakelijana itse. Levyjä myydään myös suoraan Maailman musiikin keskukselta sekä toimitetaan kotisivuilla sijaitsevan verkkokaupan kautta tilauksesta niin kotimaahan kuin ulkomaille. Digitaalisesta jakelusta on yhteistyösopimus Texicalli Recordsin kanssa.

6.3 MMK:n kotisivut ja muu tiedotusmateriaali

Maailman musiikin keskuksen kotisivujen suunnittelusta, teknisestä toteutuksesta ja ylläpidosta vastasi Reima Tuovinen, ja yleisestä graafisesta ilmeestä graafikko Erja Aitoniemi. MMK:n kotisivuilla internetissä on perustiedot instituutista ja sen toiminnasta. Lisäksi sivuilla on mm. myytävänä olevien julkaisujen luettelo ja verkkokauppa, laaja Suomessa toimivia maailmanmusiikkiyhtyeitä –ja artisteja esittevä GMC Artists -tiedosto (ks. 6.4), uutiset Etnosoi!-festivaalista, kertomuksia MMK:n projekteihin liittyvistä kenttätyömatkoista ääninäytteineen sekä mm. uutisia ja tietoja Kuuban itäisen maakunnan pääkaupungin, Santiago De Cuban musiikkielämästä ja historiasta. Sivujen sisältöpäivityksestä ja tiedon tuottamisesta vastaa MMK:n henkilökunta. Kotisivut ovat tärkeä asiakaspalvelun väline. Sivut löytyvät osoitteesta: www.globalmusic.fi.

6.4 Suomen siirtolaisten musiikki / GMC Artistit

Maailman musiikin keskuksella on jatkuva siirtolaisten musiikkia ja siirtolaistaustaisten muusikoiden työllistymistä edistävä hanke. Opetusministeriön tuella hanke käynnistyi Suomen siirtolaismuusikoiden ja -yhtyeiden tiedonkeräys- ja kartoitustyöllä vuonna 1995. Ensimmäinen versio luettelosta valmistui vuoden 1996 syksyllä nimellä Immigrés. Tiedostoa on vuosien saatossa kehitetty entistä paremmin artisteja ja tilaajia palvelevaksi, ja mahdollisimman laajasti koko maata palvelevaksi. Mukana on myös yhtyeitä joiden jäsenistössä ei ole yhtään siirtolaistaustaista jäsentä, mutta esitettävä musiikki kuuluu maailmanmusiikin kategoriaan. Luettelo, joka sisältää tiedot

yhtyeistä ja muusikoista, heidän soittamastaan musiikista samoin kuin tekniset vaatimukset ja yhteystiedot, on tarkoitettu konserttien ja kurssien järjestäjille. Tarkoituksena on auttaa järjestäjiä löytämään muusikot ja tätä kautta lisätä muusikkojen työtilaisuuksia.

Tiedostossa mukanaoleville yhtyeille ja artisteille lähetettiin tietojen päivityskysely toimintavuoden aikana kahdesti. Lisäyksiä tiedostoon tuli muutamia ja muutoksia olemassaoleviin kokoonpanoihin tehtiin kymmenittäin. Mukanaolevia yhtyeitä ja yksittäisiä artisteja palveltiin mahdollisimman monipuolisesti, ja tiedostosta tiedotettiin aktiivisesti. Muutamille artisteille pystyttiin myös tarjoamaan mahdollisuus kahden raidan demoäänitteen tekoon MMK:n studiossa; demoäänite on tarpeellinen artistin/yhteen omassa markkinointityössä. Jos MMK:n studiossa olisi kokopäivätoiminen työntekijä, voitaisiin tällaista tukitoimintaa toteuttaa ympärivuotisesti laajemmin.

GMC Artists -tiedostossa on yli sadan yhtyeen esittely, sekä lisäksi yhteystietoja yksittäisiin muusikoihin, musiikin opettajiin sekä linkkejä muihin yhtyeisiin ja alan toimijoihin.

6.5 Muu

Jaana-Maria Jukkara kuului Kansanmusiikki-lehden toimitusneuvostoon sekä avustajakuntaan.

Santiago de Cubassa asuvan muusikko Peter Lomanin kanssa jatkettiin edelleen MMK:n kotisivuilla sijaitsevien Santiago de Cuban ja muutenkin kuubalaisesta musiikista kertovan tiedotuspalstan ylläpitoa.

Instituutin hallituksen piirissä on selvitetty mahdollisuuksia avoimeen verkkojulkaisemiseen (Open Access -toiminnasta). Keskusteluissa todettiin että instituutin vanhemmista kirjajulkaisuista kannattaisi julkaista ilmaisia verkkoversioita. Kirjojen myyntituotot ovat olemattomat mutta monissa tapauksissa sisällöissä on mm. tutkijoita kiinnostavaa tietoa jonka ilmainen esiin saattaminen verkossa olisi niin tutkija- kuin opiskelijakentän hyödyksi, sekä

positiivinen signaali instituutilta vapaan tiedonsaannin edistämiseksi.

7. Kansainvälinen toiminta

7.1 European Forum of Worldwide Music Festivals (EFWMF)

EFWMF festivaaliverkosto on vuonna 1994 perustettu yhteistyöfoorumi, johon nykyisellään kuuluu yli 45 merkittävää, pääsääntöisesti eurooppalaista maailman- ja kansanmusiikitapahtumaa, sekä joukko henkilöitä asiantuntijajäseninä. Foorumin keskeinen tehtävä on tiedonvaihto ja festivaaliyhteistyö jäsenien kesken. Foorumi voi myös esimerkiksi antaa tiedotusvälineille kulttuuripoliittisia kannanottoja. Verkoston verkkosivut löytyvät osoitteesta www.efwmf.org. Maailman musiikin keskus/Etnosoi! on verkoston perustajajäsen. Jaana-Maria Jukkara oli EFWMF:n jäsen edustaen Maailman musiikin keskuksen Etnosoi!-festivaalia.

7.2 Pohjoismainen yhteistyö/NOMAD

Pohjoismainen, aiemmin ViN – Världen I Norden –nimellä tunnetun festivaali- ja konserttijärjestäjäyhteistyö NOMADin toimintaa on vuosien saatossa tukenut mm. Pohjoismaiden musiikkikomitea NOMUS. NOMADin ensisijainen tarkoitus on luoda Pohjoismaissa asuville maahanmuuttajamuusikoille ja heidän yhteilleen lisää työtilaisuuksia Pohjolassa, tukea heidän markkinointipyrkimyksiään ja auttaa artistien tunnettavuuden edistämässä kansainvälisillä musiikkimarkkinoilla.

NOMADin toiminta määriteltiin yhteistoimintasopimuksen muotoon kirjallisesti vuonna 2006. Sen työryhmä oli Torben Eik Jacobsen/World Music Denmark, Brynjar Bjerkem/Transnational Arts Production (TrAP) (Norja), Lars Farago *RfoD* Riksförbundet för Folkmusik och Dans (Ruotsi) ja Jaana-Maria Jukkara/MMK.

7.3 LEMON

Viidentoista eurooppalaisen toimijan yhteistyöverkosto LEMONin toiminnan ydinajatus on syventää ja vahvistaa eurooppalaisen maailmanmusiikin

tunnettuutta brandinä, luoda sille tunnettuutta ja korottaa se statusta ja tätä kautta lopulta saada ei-valtavirrassa liikkuva, vähemmistökulttuurien monipuolinen taidokas osaaminen näkyväksi ja entistä paremmin kannattavaksi taiteelliseksi toiminnaksi. Fokuksessa on muusikoiden työllistyminen ja ammatissa vahvistaminen, erityisalueena vähemmistöjen musiikki. LEMON on hakenut hankeavustusta EU:n Creative Europe -kierroksilla hyvällä menestyksellä mutta toistaiseksi valitettavasti tuloksetta.

Yhteistyössä mukana olevat organisaatiot ja vastuuhenkilöt:

BE / Muziekpublique / Peter van Rompaey

ES / Mapamundi/ Mundofonia /Araceli Tzigane

UA / DZYGA Art Association / Iuliia Dychka

DE / alba KULTUR / Birgit Ellinghaus

AT / VIDC / Kulturen in Bewegung / Horst Watzl

GR / En Chordais / Kyriakos Kalaitzidis

SVK / Amity o.z. / Jarmila Vlcková

LTU / GM Gyvai / Giedre Korotkovaite

FI / Global Music Centre / Jaana-Maria Jukkara

HU / HANGVETŐ / Andras Lelkes, Balazs Weyer

FR / Latinissimo – BabelMedMusic / Florence Chastanier

DK / Global Copenhagen / Nicklas Weis Damkjaer

IT / Finisterre /Erasmus Treglia

PL / Globaltica / Piotr Pucylo

UK / KAPA Productions / Katerina Pavlakis (Britannian ero EU:sta vaikuttanee tämän toimijan mukanaoloon tulevaisuudessa)

7.4 Keski-Aasia -projekti

Vuosina 2009 -2013 Tadžikistanissa toteutetulle kulttuurin alan kehitysyhteistyöprojektille suunniteltiin jatko-projektia sekä sen rinnalle alkuperäisen Keski-Aasiaa koskevan suunnitelman mukaisesti uutta projektia Kirgisiaan.

WOMEX-tapahtuman yhteydessä Puolan Katowizessa lokakuussa 2017 sovitun mukaisesti MMK haki hankeavustusta vuoden 2018 hankehakukierroksella mutta tuloksetta. Yhteistyö Dushanbe'ssa sijaitsevan Bactria-organisaation kanssa jatkuu ja uusi hankeavustushakemus valmistellaan seuraavalla kierroksella.

7.5 Kuuba

MMK:n Kuubaan suuntautuneissa kehitysyhteistyöhankkeissa ja omarahoitteisissa toimissa on vuosien saatossa kuubalaisen musiikin valtiolliselle perinnesäveltäjäkeruuhankkeelle mm. tuotettu teknistä kalustoa äänitystyön ja musiikin tutkimustyön tarpeisiin. Keskiössä ovat olleet Santiago de Cuban ja Pinar del Rion musiikki-instituutit. Kansallista musiikinkeruuhanketta johtaa Museo Nacional de la Musican johtaja Jesús Gómez Cairo. Projektin suunnitteluun ja toteutukseen ovat osallistuneet Havannassa Jesús Gómez Cairo, Laura Vilar ja Raul Díaz – ja Santiago de Cubassa Peter Loman ja Santiago de Cuban musiikki-instituutin johtaja Maritza Puig. Projektia jatketaan pienimuotoisesti toimittamalla lahjoituksina saatua tarpeistoa mm. Santiagon musiikki-instituuttiin ja yksittäisille muusikoille. Lahjoitukset ovat mm. instrumentteja, instrumenttien varaosia sekä kannettavia tietokoneita. Hankinnat toimitetaan perille pääsääntöisesti joko muusikko Peter Lomanin tai esim. Suomi-Kuuba-seuran järjestämien Kuuban musamatkojen osallistujien avustuksella.

Yhteydenpito ja tiedonhankinta esim. mahdollisista avustustarpeista tapahtuu pääsääntöisesti kirjeenvaihdolla kuubalaisen musiikin tutkimus- ja tiedotuskeskus CIDMUCin johtaja Laura Vilarin sekä muusikko Peter Lomanin kanssa.

7.6 Senegal

Yhteyttä Senegaliin pidettiin Club Sono Mondiale -kulttuuriyhdistyksen toimittaja/tuottaja Amadou Diengin sekä johtaja ja Senegalin yleisradion (Radiodiffusion Television Senegalaise RTS) juontaja, tuottaja ja muusikko Michael Soumah'n kautta. Aikaisempina vuosina toteutettujen koulutusprojektien jatkona senegalilainen osapuoli toivoo yhteistyötä erityisesti festivaaliyhteistyön- ja/tai artistivaihdon muodossa. Yhteydenpito Senegaliin kanavoitui vuoden 2018 osalta muusikko Macoumba Ndiayen kautta.

7.7 Tuaregit

Afous Afous ry:n ja sen saksalaisen emojärjestön edustajan Brigitte Schwabe-Hagedornin kanssa on aiempina vuosina keskusteltu mahdollisuudesta käynnistää Maailman musiikin keskuksessa kehitysyhteistyöprojekti, jossa hankitaan ja toimitetaan äänityskalustoa tuaregeille. Malilaisena osapuolena olisi tuaregien ja erityisesti Tinariwen -yhtyeen perustama Taghreft Tinariwen -järjestö. Malin poliittinen kriisi ja vuosia jatkuneet tuaregialueen väkivaltaiset levottomuudet ovat viivyttäneet tämän projektin toteutuksen aikataulua, mutta tilannetta seurataan ja toimenpiteisiin ryhdytään kun niille on realistiset puitteet.

8. Konserttitoiminta

8.1 Etnosoi! –festivaali

Vuonna 1988 perustettu Etnosoi!-festivaali on Suomen maailmanmusiikkikentän vanhin tapahtuma. Festivaali on EFWMF European Forum of Worldwide Music Festivals -verkoston perustajajäsen (www.efwmf.org).

31. Etnosoi!-festivaali järjestettiin Helsingissä 3.-12.11. ja Tampereella 17.11. Festivaalin päätukijat ovat opetus- ja kulttuuriministeriö ja Helsingin kaupunki. Yhteistyökumppaneita 2018 olivat lisäksi Helsingin kulttuurikeskus (Malmitalo ja Vuotalo), Kulttuuriosuuskunta Uulu, Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kansanmusiikin aineryhmä, Taideyliopiston Sibelius-Akatemian Nordic Master of Global Music GLOMAS, Fullsteam Agency, Liikenneturva, Valofirma, SAARI, Trio-Offset, Helsingin kaupunginkirjasto ja DIAK.

Pre-Etnosoi!-konsertissa 9.10. lavalla kuultiin ja nähtiin itkuvirisä ja stand-up komiikkaa. Miska Kajanuksen ja Emmi Kuittisen Ilon ja surun klubi toi Etnosoi!!lle uuttakin yleisöä Kulttuurikeskus Caisassa järjestetyssä ikimuistoisessa illassa.

Pyhäinpäivän viettoon Etnosoi! tarjosi mahdollisuuden Tenho Restobarissa, kun iltapäivällä tapahtuneessa Valoa kohti -konsertissa esiintyi Päivi Hirvonen, vieraanaan Rane Diallo (SN).

OffEtnosoi!-konsertissa sunnuntaina 4.11. tuvalainen, jo vuonna 1992 perustettu kurkkulauluyhtye Huuh-Huur Tu -konsertoi täydelle salille Savoy-teatterissa. Konsertin tuotti Fullsteam Agency.

Maanantaina 5.11. kuultiin Savoyssa järjestetyssä ensikonsertissa mustalaismusiikin tyylille omistautunut ammattilaisorkesteri, Mustalaismusiikin orkesteri MUMO. Muusikko, läänintaiteilija Merts Lindgrenin johtaman ryhmän esiintymisen tekivät mahdolliseksi Artos ry, TAIKE ja Diakonia-ammattioppilaitoksen ESR-hankkeet Nevo tiija ja Tšetanes naal.

Etelä-Afrikan perinnemusiikkien väsymätön sanansaattaja, laajasti maailman konserttilavoja pitkällä urallaan kiertänyt Dizu Plaatjies toi Suomen ensivierailulle The Ibuyambo Ensemble -yhtyeensä. Yhtye konsertoi Korjaamolla Helsingissä 6.11. ja Hämeenlinnan Verkatehtaalla 8.11. Nelson Mandelan 100-vuotissyntymäpäivää kunnioittaneet esiintymiset saivat ylistävän vastaanoton. Vierailu toteutettiin yhteistyössä Taideyliopiston Sibelius-Akatemian GLOMAS-ohjelman kanssa; muusikot työskentelivät GLOMAS-opiskelijoiden kanssa viikon ajan. Dizu Plaatjies ja yhtyeen jäsenet olivat yleisön tavattavissa 5.11. Rikhardinkadun kirjastossa järjestetyssä Meet the Artist -tapaamisessa. Haastattelijana VTT, yliopistonlehtori Tuulikki Pietilä.

Muusikko, tutkija, emeritusprofessori Heikki Laitisen juhlakonsertti 75-vuotissyntymäpäivän kunniaksi kuultiin Musiikkitalon Black Boxissa 7.11. Heikki Laitisen soolo-osuuksien lisäksi konsertissa esiintyivät Laitisen rinnalla Reijo Kela ja Kimmo Pohjonen – lähes 30-vuotinen Trio Kelavala, sekä mm. Anna-Kaisa Liedes, Arja Kastinen ja Sinikka Kontio.

Kunnioitettavaan 30-vuoden ikään myöskin ehtinyt klassista musiikkia ja kansanmusiikkia eri arabimaista esittävä Al -Teslim -yhtye esiintyi juhlakonsertissaan Vuotalossa torstaina 8.11. Yhtye oli tavattavissa Meet the Artist -tapahtumassa ennen esitystä Vuotalon kahvila Pokkarissa, haastattelijana Yonca Ermutlu.

Etnosoi! -jamit perjantaina 9.11. toteuttivat Taideyliopiston Sibelius-Akatemian GLOMAS-opiskelijat. Mascot Bar & Live Stagessa järjestetyn jamisession emäntänä toimi muusikko Anna Dantchev.

Ääniä pohjoisesta – konsertti Malmitalossa 10.11. tarjosi väkevän tuplakattauksen. Illan aloitti Hildá Länsmanin ja Viivi Maria Saarenkylän VILDÁ ja konsertin toinen osuus oli Oulusta lähtöisin olevan flamencolaulaja Anna Murtolan ensilevyn 'Fuego por Dentro' levynjulkaisukonsertti.

Malmitalolla vietettiin myöskin Isänpäivää Lasten Etnosoi! -tapahtumassa 11.11. Etelä-Afrikkalaisen Dizu Plaatjies & The Ibuyambo Ensemblen kanssa pääkonserteissa esiintyivät GLOMAS-koulutusohjelman muusikot. Huikea esitys sai kiitosta kaikenikäisiltä, salintäysiltä yleisöiltä. Tapahtumaan osallistuneiden riemuksi yhteen jäsenet myös vetivät tanssisalissa tanssityöpajoja. Hassu Kuningas ja Prinsessa Rankesari -esityksessä yhdistyi Sanna Karlssonin balilainen tanssi ja Páblo Álvarezin klovneria. Liikenneturva oli läsnä informatiivisella heijastimien toimivuutta ja tärkeyttä esiin tuoneella standyllään, ja Liikenneturvan ohjauksessa myös tuunattiin askartelupajassa heijastimia Etnosoi!-kävijöiden iloksi ja turvaksi.

Festivaalin Helsingin konsertit päätti yhdysvaltalaisen Leyla McCallan soolouran ensikonsertti Suomessa. Korjaamolla 12.11. järjestetty konsertti oli niin yleisö- kuin arvostelumenestys.

Etnosoi!-näyttely Pasilan kirjastossa 5.-30.11. Katariina Lillqvist – 'Tarinoita matkan takaa' valotti Elokuvaosuuskunta Camera Caglioston tuotannosta romanikulttuurista kertovan animaatio-sarjan 'Mire Bala Kale Hin' teoksia still-kuvilla ja esineistöllä, ja näyttelytilassa oli myös mahdollisuus nähdä otteita dokumenteista.

Etnosoi! ja Pasilan kirjaston Pasilassa soi -teemaviikko yhdessä tuottivat festivaaliviikolle yleisöluennon 6.11. 'Leyla McCalla – amerikkalainen folk-artisti

tutkailee haitilaisjuuriaan', luennoitsijana toimittaja-muusikko Esa 'Bluesministeri' Kuloniemi. Laulavassa kielikahvilassa 7.11. oli vieraana ja laulattajana mesterikansanlaulaja Hilja Grönfors. Kirjasto kutsui 1-3-luokkalaiset länsiafrikkalaiseen kylään 8.11. Tällä musiikkia ja liikuntaa yhdistävällä matkalla toimivat johdattelijoina Sibiry Konaté (Burkina Faso) ja Macoumba Ndiaye (Senegal).

Etnosoi! Tampere -ohjelman organisoinnista vastasi Kulttuuriosuuskunta Uulu. Kulttuuritalo Laikussa 17.11. järjesteyssä tapahtumassa esiintyi VILDÁ, (ks. Etnosoi! Helsinki 10.11.) ja lapsille sekä lapsenmielisille tarjottiin Uulun matkustan ympäri maailmaa -konsertti soitinesittelyineen.

Maailman musiikin keskuksessa yhteistyössä International School of Musicin kanssa järjestettiin bulgarialaisen laulun työpaja 13.-14.11. Opettajana Anna Dantchev.

Suomen Etnomusikologinen Seura ja Hymnologian ja liturgiikan seura järjestivät Tieteiden talossa 12.-14.11. konferenssin 'Musiikki ja pyhä'. Konferenssin puhujavieraat olivat professori Philip V. Bohlman Chicagon yliopistosta, professori Hannu Salmi Turun yliopistosta ja tohtori Sylvia Nannyonga-Tamusuza Makereren yliopistosta.

8.2 Muu konserttitoiminta

Maailman musiikin keskus toimii aktiivisesti maailmanmusiikin näkymisen edistämiseksi suomalaisessa konserttitarjonnassa yleisesti. Erityinen toiminta-alue on Suomessa asuvien muusikoiden ja yhtyeiden työllisyyden edistäminen. Oman festivaalin järjestämisen lisäksi pyritään yhteistoimintaan muiden toimijoiden kanssa, ja yhteistoiminnalla kansanmusiikin kentän toimijoiden kanssa huolehditaan siitä että etnisten vähemmistöjen musiikki tulee huomioonotetuksi kun käsitellään nykykansanmusiikin kentän toimintoihin liittyviä asioita kuten kiertuetoiminnan edistämistä.

Folklandia-tapahtumaan 12.-13.1. Maailman musiikin keskus tuotti esiintyjänä Ndioban yhtyeineen (SEN/ MZ/BR/FIN), Maailma Kylässä -tapahtumaan 26.5. Dr. Olugander & The Riddiments bandin (GM) ja Etno-Espa -konserttisarjaan 9.8. yhtyeen Ahoo Band & Friends (IR/IQ/CN/ES/FIN).

Global Music Club -toiminta Tenho Restobarissa Helsingin Kalliossa oli aktiivinen läpi vuoden. Klubeilla esiintyivät: 29.1. Raoul Björkenheim & Joonas Widenius; 26.2. Rebetinkatu 3 (GR); 26.3. Hyväluoma Group; 23.4. Global Grooves! -ilta GLOMAS -muusikoiden kanssa; 21.5. Nefes; 30.7. Ali Saad (IR) ja Sanna Salmenkallio; 20.8. Duo Emilia Lajunen & Suvi Oskala; 17.9. Duo Zorbas; 22.10. Duo Anna Dantchev & Timo Alakotila; 19.11. Glomas Night! ja 17.12. Frosty Crocodiles (FI/CHI/GR).

Yhtyeiden klubi- ja muuhun konserttitoiminnan aktivoimiseen vaikutetaan myös toimimalla läheisessä yhteistyössä Vuotalossa toimivan Maa ilmassa -klubin kanssa. Klubilla tarjoutuu työtilaisuuksia erityisesti maahanmuuttajataustaisille muusikoille ja heidän yhtyeilleen. Yhteistyö klubin tuottajien ja MMK:n välillä on saumatonta mm. ohjelmaideoinnin muodossa.

9. Musiikkikasvatus ja koulutustoiminta

9.1 Monikulttuurisen musiikkikasvatuksen keskus

Jyväskylän yliopiston, Sibelius-Akatemian koulutuskeskuksen ja Maailman musiikin keskuksen yhteistoiminnasta monikulttuurisen musiikkikasvatustoiminnan edistämiseksi Suomessa tehtiin päätös vuonna 2003. Yhteistyön tarkoitus on kehittää ja lisätä monikulttuurista musiikinopetusta sekä sen tutkimusta. Samoin tarkoituksena on oppimateriaalituotannon lisääminen. Työryhmässä toimivat Pekka Toivanen/ Jyväskylän yliopisto, Jaana-Maria Jukkara/Maailman musiikin keskus sekä Sibelius-Akatemia.

9.2 Monikulttuurinen musiikinopetus musiikkioppilaitosjärjestelmässä

Maailmanmusiikin opetusprojekti Maailma Soi! on vuosien varrella vakiintunut opetustoiminnaksi mm. Keski-Helsingin musiikkiopistossa, Pop&Jazz konservatoriossa ja Käpylän musiikkiopistossa. Vuonna 1998 käynnistetyssä projektissa on luotu musiikkioppilaitoksille käyttökelpoinen monikulttuurisen musiikinopetuksen malli ja se tarjoaa samalla myös maahanmuuttajalapsille ja -nuorille mahdollisuuden oman kulttuurinsa musiikin opiskeluun. Maailma Soi! -työryhmän kokoonpano on: Sibelius-Akatemia, SibeliusAkatemia/ musiikkikasvatusosasto, Pop&Jazz Konservatorio/ Janne Murto, Käpylän musiikkiopisto, Keski-Helsingin musiikkiopisto ja Maailman musiikin keskus/Jaana-Maria Jukkara.

Verkoston toiminnalla mm. tähdätään rytmimusiikin (sisältäen kansojen musiikin) opetuksen prosenttiosuuden kasvuun taiteen perusopetusta tarjoavien musiikkioppilaitosten opetuksessa. Muusikkojen liiton ja Pop&Jazz Konservatorion kanssa tähdätään uuden projektin aloitukseen vuonna 2019.

Helsingin Käpylässä nykyisin toimivan Käpylän musiikkiopiston kansanmusiikkilinjan (ent. Kansanmusiikkiopisto) kanssa MMK on tehnyt yhteistyötä Kansanmusiikkiopiston perustamisesta lähtien vuonna 2002. Yhteistyön muodot vaihtuvat vuosittain mutta on minimissäänkin jatkuvaa informaationvaihtoa koulutustarjonnasta sekä mm. viikonloppujen lyhytkursseista.

9.3 Päiväkotiprojekti

Maailman musiikin keskuksen järjestämiä monikulttuurisen musiikkikasvatuksen Senegal-teemaviikkoja, espanjalaisen musiikin ja tanssin työpajoja, Lähi-Idän alueen teemakonsertteja ja/tai Kuuba-työpajoja työpajoja pidettiin mm. helsinkiläisissä päiväkodeissa ja kouluissa ja Etnosoi!-tapahtumassa osana MMK:n vakiintunutta toimintaa. Teemaviikkojen rahoitusta tuki Helsingin kaupungin kirjasto- ja kulttuurilautakunta yleisavustuksena.

9.4 Uulu-yhteistyö

Maailman musiikin keskuksen ja Kulttuuriosuuskunta Uulun koulutuspalvelu tarjoaa laajamittaista kansanmusiikin ja maailman musiikkikulttuurien koulutusta valtakunnallisesti. Uulun organisoiman koulutustoiminnan ydinalueena ovat eri ikäisille (0–100 vuotiaille) järjestetyt työpajat, toiminnalliset konsertit, luennot ja soitinradat. Tavoitimme vuonna 2018 yli 30 000 henkeä lähes 800 työpajassa tai konsertissa ympäri Suomea sekä Ruotsissa. Vuosi 2018 oli Uulun 15-vuotisen historian suurin toiminnan määrässä mitattuna.

Uulu sai huomattavimman palautteensa vuoden 2018 toiminnasta kun se palkittiin Vuoden tuottajana Etnogaalassa Tavastia-klubilla 10.1.2019. Etnogaalan järjesti Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus (KEK) yhteistyössä useiden muiden alan kansallisten toimijoiden kanssa.

Vuodesta 2015 alkaen toiminut, taiteen perusopetusta antava Musiikkikoulu Uulu, keskittyy eri maiden musiikkien soitin- ja lauluopetukseen, kansan- ja maailman musiikkeihin sekä varhaisiän musiikkikasvatukseen. Tampereella toimiva musiikkikoulu järjesti myös useita lyhytkursseja erilaisiin musiikkiperinteisiin liittyen.

Kulttuuriosuuskunta Uulu ja Maailman musiikin keskus jatkoivat yhteistyötään myös toteuttaen Etnosoi!-festivaalin osatapahtuman Tampereella. Vuonna 2018 tämä toteutui jo yhdeksättä kertaa. Tapahtuman pääesiintyjänä oli Vildá.

Vuonna 2018 Uulu toteutti useita hankkeita. Suurin näistä oli Liikkuva lastenkulttuurikeskus, jota opetus- ja kulttuuriministeriö tuki rahallisesti. Hankkeen tavoitteena oli vakiinnuttaa lastenkulttuuritoimintaa erityisesti sellaisille alueille, joissa ei ole omaa lastenkulttuurikeskusta tai joissa on ollut kysyntää Uulun erityisosaamiselle monitaiteisuuden ja kulttuurin monimuotoisuuden suhteen.

Toinen suuri hanke oli KOTIO – Kotoutumispolkuja nuorille taiteen keinoin, joka alkoi vuonna 2017 ja jatkui myös 2018. KOTIO on Lasten ja nuorten säätiön koordinoima ESR-rahoitteinen hanke, jossa Uulu on osatoteuttajana. KOTIOssa toivotetaan Hämeenlinnan ja Forssan alueella asuvat kotoutumispolkunsa alussa olevat maahanmuuttajataustaiset nuoret lämpimästi tervetulleeksi kotiin taidelähtöisin keinoin.

Kulttuurikeskus Uulussa Tampereella toimii Uulun lisäksi useita taiteen ja tieteen ammattilaisia. Siellä sijaitsee myös Uulun soitinkokoelma, joka on laajin, tai ainakin yksi maamme laajimmista. Suuri osa kokoelman soittimista on jatkuvasti käytössä toiminnassamme. Osan soittimista on valmistanut perinnesoitinten rakentamiseen ja korjaamiseen erikoistunut soitinrakentaja Juhana Nyrhinen, joka työskentelee Uulussa. Lisätietoa kokoelman soittimista on koottu verkkosivulle <http://uulu.fi/soitinkokoelma/>.

Keskuksessa toimii myös Uulun kirjasto, jonne on koottu musiikkia ja kulttuuria käsitteleviä kirjoja, äänitteitä sekä nuottijulkaisuja. Se sisältää yli 1200 nimikettä. Kirjasto on luetteloitu osaksi Maailman musiikin keskuksen kirjaston tietokantaa, ja on nähtävissä osoitteessa <http://gmc.koha.kepa.fi/> .

Vuonna 2018 kiinnitettiin erityisen paljon huomiota osuuskunnan talouteen. Hallinnon työtehtävät ovat lisääntyneet niin, että suuri osa toiminnan koordinoinnista ja hallinnoinnista hoidetaan osuuskunnan, hankkeiden sekä Maailman musiikin keskuksen rahoituksesta huolimatta talkootyönä. Tavoitteena Uululla olisikin saada perusrahoitus sellaiseksi, että hallinto hoituisi vähintään yhden täysipäiväisen työntekijän toimesta. Uulun jäsenistä Maailman musiikin keskuksen palkansaajia vuonna 2018 ovat koulutuspalveluiden koordinaattoreina/tuottajina FM, etnomusikologi Henna Leisiö sekä Joonas Keskinen, jonka sijaisena toimi FM, etnomusikologi Lari Aaltonen ajalla 17.9.–31.12.2018.

Uulun jäsenet vuonna 2018:

Lari Aaltonen, hallituksen jäsen, FM etnomusikologi, tutkija

Juho Kaitajärvi, FM etnomusikologi, tutkija
Joonas Keskinen, hallituksen puheenjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, FM etnomusikologi
Petra Käppi, hallituksen sihteeri, FM etnomusikologi
Henna Leisiö, koulutuspalveluiden johtaja, FM etnomusikologi
Kari Lounela, FM etnomusikologi, AMK medianomi
Antero Mentu, FM etnomusikologi
Juhana Nyrhinen, soitinrakentaja

9.5 GMC Living Room Sessions

Maailman musiikin keskus kutsuu noin 4 kertaa vuodessa erityisesti maahanmuuttajataustaisia musiikin parissa työskenteleviä taiteilijoita, mutta myös kaikkia musiikin alalla toimivia GMC Living Room Sessions -nimeä kantaviin kolmen-neljän tunnin mittaisiin tilaisuuksiin. Tilaisuuksien ensisijaiset tavoitteet ovat musiikintekijöiden verkottuminen ja tiedonsaanti. Tilaisuuksiin kutsutaan eri organisaatioiden edustajia tutustuttamaan muusikkokenttää musiikin infrastruktuuriin ja mm. apurahajärjestelmään; mukana ovat olleet mm. Taiteen Edistämiskeskus, opetus- ja kulttuuriministeriö, Suomen Muusikkojen Liitto, Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus ja Music Finland. Koulutusmahdollisuuksista on esitelty mm. Sibelius-Akatemian Global Music (GLOMAS) -koulutusohjelma. GMC Living Room Session vieraili 22.8. Suomen Musiikintekijöiden luona tutustumassa niin Musiikintekijöiden kuin Music Finlandin toimintaan.

Osana GMC Living Room Sessions -toimintaa järjestettiin kohderyhmälle yhteistyössä Kansan Sivistystyön Liitto KSL:n kanssa 'Muusikon promootio' -kurssi, joka toteutettiin kaksi kertaa. Luennoitsijana oli opettaja oli muusikko, musiikkipedagogi Joonas Widenius.

9.6 Muu instituutissa järjestettävä koulutus

Instituutissa järjestettiin yhteistyössä International School of Music -koulun

kanssa seuraavat mestarikurssit/tyopajat::

- 26. ja 29.1. Andean Guitar, opettajana Camilo Pajuelo (Peru)
- 16. ja 17.2. Tango and folk music from Argentina, opettajina Tanino Dúo: Fernando Sánchez - kitara ja Santiago Álvarez - huuliharppu (Argentiina)
- 8. ja 9.3. Indian classical music, opettajana Ashwini Gore-Deshpande (Intia)
- 17. ja 19.4. Klezmer music, opettajana Valeria Conte (Italia)
- 14. ja 17.5. Contemporary flamenco ensemble, opettajana Javier Sanchez Perez (Espanja)
- 9. ja 10.10. Fundamentals of improvisation – Creating and improvisational space, opettajana Jeremy Wong (Singapore)
- 13. ja 14.11. Bulgarian singing workshop, opettajana Anna Dantchev
- 27. ja 28.11. Argentine Tango Workshop, opettajana Mercedes Krapovickas (Argentiina)

Muusikko Joonas Wideniuksen 'Flamencokitarakurssi' järjestettiin instituutissa 22.-23.9. Muusikko Javier Sanchez Pérez toimii Maailman musiikin keskuksessa säännöllisesti tapahtuvan yhtyesoitto-opetuksen vetäjänä.

9.7 Muut tapahtumat

Maailman musiikin keskuksessa pidettiin 25.5. keskustelutilaisuus 'Valkoinen akatemia, vähemmistökulttuurit ja musiikki: Tiedontuottamisen haasteet, harhat ja mahdollisuudet'. Tilaisuuden järjestivät Suomen etnomusikologinen seura SES, Kulttuurintutkimuksen seura, Ruskeat tytöt, Tutkimusyhdistys Suoni ja Maailman musiikin keskus.

Tilaisuuden avasi SES:in hallituksen puheenjohtaja Antti-Ville Kärjä.

Puheenvuoroina kuultiin: Valkoisuus, tieto ja valta, Minna Seikkula, Helsingin Yliopisto; Miten vähemmistöistä tuotetaan tietoa? Carmen Baltzar, Ruskeat tytöt; "Party like a criminal" - Erik Lundin's allegorical Suedi & postnational Swedish Identity, Maimouna Jagne-Soreau, Helsingfors Universitet & Paris-Sorbonne. Puheenvuoroja seurasi paneelikeskustelu jonka puheenjohtajana toimi Elina Seye (Maailman musiikin keskus / Helsingin Yliopisto). Paneelin muut

jäsenet olivat Carmen Baltzar, Antti-Ville Kärjä, Minna Seikkula ja Maimouna Jagne-Soreau.

10. Risteys-palkinto

Maailman musiikin keskus käynnisti vuosittaisen tunnustuspalkinnon myöntämiskäytännön. Palkinto kantaa nimeä Risteys. Palkinnon perusteet ovat: 'Risteys-palkinnon saaja on henkilö, ryhmä, yhteisö tai taho, joka toiminnallaan edistää kulttuurien kohtaamista ja oikeutta omaan musiikkiin.'

Vuoden 2018 Risteys-palkinto annettiin Kulttuuriyhdistämö Interkultille. Maailman musiikin keskuks luonnehti palkinnonsaajaa näin: 'Risteys-palkinnon voittajan toiminnassa monikulttuurisuus koetaan tavalliseksi asiaksi; ei poikkeustilaksi, vaan normiksi nykypäivän yhteiskunnassa. Toimija on pitkäjänteisesti, taiteen eri muotoja hyödyntäen luonut mahdollisuuksia erilaisista kulttuuritaustoista tulevien ihmisten kohtaamiselle. Koska yhä useammalla nuorella on nykyään maahanmuuttajatausta, on toiminta viime vuosien aikana keskittynyt yhä voimakkaammin lapsiin ja nuoriin. Vuonna 2000 perustetun yhdistyksen lähtökohtana on ollut tuoda Suomen sisäinen, jo olemassa oleva kansainvälisyys näkyväksi osaksi yhteiskuntaa. Yksi esimerkki yhdistyksen toiminnan tuloksista on monikulttuurinen naiskuoro Cassandra.'

Noin 2.000 euron arvoinen, Maailman musiikin keskuksen studion käyttöä sisältävä palkinto luovutettiin kansan- ja maailmanmusiikin alan vuosittaisessa Etnogaalassa Helsingissä sijaitsevalla Tavastia-klubilla 10.1.2019.

11. Yhteistyö ja edustus

Instituutin henkilökunta kävi esittelemässä MMK:n toimintaa romanien kulttuuriperintöä esittelevässä 'Mikä matka!' -tapahtumassa 5.4.

Kansallisarkistossa. Maailman musiikin keskus osallistui sekä kansanmusiikkialan Folkandia-tapahtumaan tammikuussa ja KEPAn Maailma Kylässä -tapahtumaan toukokuussa esitellen toimintaa esittelypöydällä että

osallistumalla ohjelmatuotantoon taustajärjestänä. Etno Espa -tapahtuman kanssa jatkettiin yhteistyötä joka tuo Maailman musiikin keskuksen toiminnalle näkyvyyttä tapahtuman markkinointitoimien yhteydessä sekä itse tapahtumassa kesäisin. Lisäksi tietoa instituutista sekä Etnosoi!-festivaalista jaettiin esitejakelun muodossa Helsingin Kirjamessuilla ja musiikkimessuilla yhteistyökumppanien (erit. Into Kustannus) kanssa.

Kansainvälisellä kentällä Maailman musiikin keskus osallistuu vuosittain maailmanmusiikin alan keskeiseen ammattilaistapahtumaan WOMEX World Music Expo, jonka syntyvaiheisiin MMK on osaltaan vaikuttanut EFWMF European Forum of Worldwide Music Festivals -verkoston jäsenenä.

Maailman musiikin keskus toimii Suomen musiikkineuvoston 'FMC Music Sector Development Agency' -hankkeessa joka koordinoi ja kehittää yhteistyötä, tiedonkulkua ja tiedotusta Suomessa ja Suomesta johdetuista musiikin alan kehitysyhteistyöhankkeista. Hankkeen ohjausryhmän jäsenet ovat:

Jaana-Maria Jukkara, Maailman musiikin keskus, pj.

Marika Bindar, Kansalaisopistojen liitto KoL

Viveca Hedengren

Timo Klemettinen, Suomen musiikkioppilaitosten liitto

Sakari Löytty, Suomen Lähetysseura

Tuovi Martinsen, Sibelius-Akatemia

Hannu Saha, Musiikin Edistämissätiö MES

Ahti Vääntinen, Muusikkojen liitto

Sihteeri: Sanni Kahilainen, Suomen musiikkineuvosto

Etnogaala on 2017 ensimmäisen kerran järjestetty kansan- ja maailmanmusiikin tapahtuma, jossa luodetaan mennyttä vuotta ja palkitaan alan toimijoita useissa eri kategorioissa. Tapahtuman tuottaa Kansanmusiikin ja kansantanssin edistämiskeskus KEK. Maailman musiikin keskuksen toiminnanjohtaja Jaana-Maria Jukkara kuuluu tapahtuman suunnittelutyöryhmään. Tapahtuman jury on vuosittain vaihtuva.

Maailman musiikin keskuksen tuli vuoden aikana kymmeniä työ-, harjoittelu- sekä siviilipalveluspaikkatiedusteluja.

Maailman musiikin keskuksen toimitilat olivat oman toiminnan lisäksi vuoden aikana muiden järjestöjen, musiikin ammattilaisten ja yhdistysten aktiivisessa kokous- ja opetuskäytössä; tiloissa mm. järjestettiin laulu- ja soittokursseja ja -harjoituksia. Lisäksi tiloissa pidettiin mm. Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskuksen hallituksen kokouksia sekä Suomen Kansanmusiikkiliiton ja Perinnearkku ry:n hallituksen kokouksia.

Maailman musiikin keskus oli Suomen Musiikkineuvoston, Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskuksen sekä Kehitysyhteistyön palvelukeskus KEPAn jäsen (KEPAn ja Kehys ry:n sulautuminen uudeksi Fingo-kattojärjestöksi lanseerattiin vuoden lopulla).

11.1 Henkilöjäsenyydet ja edustukset

Jaana-Maria Jukkara oli Musiikkiarkiston Kannatusyhdistys ry:n hallituksen varapuheenjohtaja, Konserttikeskus ry:n valtuuskunnan varapuheenjohtaja, Suomen musiikkineuvoston 'FMC Music Sector Development Agency' -hankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja sekä SibA Folk Big Bandin kannatusyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja. Lisäksi hän kuuluu Kansanmusiikki-lehden toimituskuntaan. Jaana-Maria Jukkara oli myös Finnish Music Hall of Fame eli FAME-hankkeen komitean jäsen. Komitea valitsee vuosittain museon kunniagalleriaan musiikin tekijöitä ja kokoonpanoja. Kunniagallerian muusikoiden esittely muodostaa FAMEn näyttelytoiminnan ytimen.

Elina Seye oli ICTM International Council for Traditional Music / Study group on African musics -ryhmän julkaisukoordinaattori ja johtoryhmän (executive committee) jäsen.

Risto Blomster oli Suomen Romaniyhdistys ry:n, Kansanmusiikin tutkimuksen

A. O. Väisänen -seuran, Kansanmusiikin ja Kansantanssin Edistämiskeskus KEK:in ja SibA Folk Big Bandin hallituksen jäsen.

Marko Jouste oli Oulun vanha musiikki ry:n hallituksen jäsen.

12. Muuta yleistä

Maailman musiikin keskuksen toimisto- ja studiotiloja osoitteessa Hämeentie 34 D koskeva vuokrasopimus on uusittu maaliskuussa 2011. Se on voimassa 5 vuotta jatkuen sen jälkeen automaattisesti vuosittain ellei kumpikaan osapuoli sopimusta irtisano.

Työterveydenhuollosta on tehty sopimus Terveystalo Oy:n kanssa.

(2.4.2019)

Maailman musiikin keskuksen julkaisemat äänitteet:

- Hilja Grönfors: Vanhojen kaaleenlaulujen oppikirja (liitelevy GMCD 1933)
- Nefes: Damla (GMCD 1832)
- BaranBand: Mn Bo To (GMCD 1720)
- Kandomuani sinä - You, my dear carried-one: Laments and other songs from Karelia (GMCD 1629). Julkaistu digilatauksena.
- Javier Sanchez Perez: Cuejero (GMCD 1527)
- Pieni tiikeri - lauluja lapsille (GMCD 1325)
- Nefes-yhtyeen cd Kehribar – Meripihka (GMCD 1324)
- Arnold Chiwalala Band: WITO - Chizentele Music (GMCD 1223)
- Hilja Grönfors ja Latšo Džinta -yhtyeen 'Kai tu dzaha? Minne kuljet?' (GMCD 1122)
- Quinteto Cubaché -yhtyeen cd 'Me voy pá Santiago de Cuba' (GMCD 1121)
- Sirkka-Liisa Sass'in lauluja: Riisutut Roolit Live (GMCD 1020) (tupla-cd)
- Levi Semakiah presents African Dignity (GMCD 0919)
- Nefes-yhtyeen äänite 'Hatira - Keepsake' (GMCD 0818)
- Hilja Grönforsin ja Latšo Džinta –yhtyeen Phurane Mirits – Suomen romanien perinnelauluja (GMCD 0817). Levy palkittiin ÄKT:n EtnoEmma 2008 –tunnustus-palkinnolla vuoden parhaana kansanmusiikkilevynä.
- SON VUÄINN – HÄN NÄKEE – Kolttasaamelaisten leuddeja Kuolasta (GMCD 0716)
- Songs of the Nenets of the Kanin Peninsula performed by Elizaveta Pavlovna Ardeeva (GMCD 0915)
- Pit'k Randaane PAJOD – Lyydiläisiä lauluja (GMCD 0714)
- Bolivialais-suomalais-senegalilaisen Stilimba-yhtyeen 'Dale Stilimba' (GMCD 0613)
- "Syulgam – Traditional Songs of Mordovia" (GMCD 0512)
- "Shamanistic Song Traditions of the Pur River Forest Nenets" (GMCD 0511)
- Udmurtialaista lauluperinnettä esittelevä "Invozho" (GMCD 0510)
- Anastasia Lapsuin "Khynum – The Prayer – Songs of the Nenets" (GMCD 0409)
- Galaxy: L'Insécurité (GMCD 0308)
- The Great Awakening – Music of the Eastern Khanty (GMCD 0107)
- Immigrés - Maahanmuuttajien musiikkia Suomesta (GMCD 9706)
- Galaxy: Nobeel (GMCD 9705)
- Yat-Kha: Yenisei-Punk (GMCD 9504)
- Orquesta Cumbre de Pinar del Río: Sí!CD (GMCD 9503)
- Various Artists: Kaale Dzambena – The Finnish Gypsies Sing (GMCD 9302) joka on SKS:n ja Love Recordsin –70-luvulla julkaiseman äänitteen cd-julkaisu
- "Aapo Similä – Elämäni" –kirjan liitteenä julkaistu cd (GMCD 9201)